

august 1889

AFSENDER

Emil Hannover

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Det fremgår af brevet at det er skrevet kort tid efter Robert Hirschsprungs død 26. juli 1889. Hannover nævner Harald Slott-Møllers omtale af dødsfaldet i et brev dateret den 2. august 1889, så nærværende korrespondance dateres til august.

Omtalte personer:

Rasmus Christiansen

Émile Gallé

Heinrich Hirschsprung

Robert Hirschsprung

Marie Krøyer

Peder Severin Krøyer

Peter Nansen

Jean-Francois Rafaëlli

Harald Slott-Møller

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

Andre referencer:

For forholdene omkring Robert

Hirschsprungs død kan henvises til

Saabye, "Hirschsprung, kunstsamler

og mæcen", Den Hirschsprungske

Samling 2002, s. 180-183.

DOKUMENTINDHOLD

Hannover takker for Rohdes seneste brev og kommer med en opmuntrende bemærkning i forhold til de værker Rohde er igang med. Hannovers eget arbejde skrider langsomt fremad. Han har dog færdiggjort en afhandling om Rafaëlli, der skal udgives i Dagens Krönike. Derudover er han begyndt på en afhandling om Émile Gallé. Hannover beklager Robert Hirschsprungs død. Hans nekrolog over ham i Politiken er blevet kraftigt beskåret, hvilket han ærgrer sig over. Til begravelsen har der kun været få repræsentanter for den yngre generation. Hannover omtaler spekulationer angående forbindelsen mellem Krøyers bryllup få dage forinden Robert Hirschsprungs død. Robert Hirschsprungs læge har tilsyneladende antydnet en forbindelse mellem dødsfaldet og giftemålet. Hannover har lejet en lejlighed i Rewentlowsgade, hvor han håber at se Rohde på besøg til vinter.

TRANSSKRIFTION

Kjære Rohde,

Tak for Deres Brev, som det glædede mig meget at modtage. Jeg tænker mig, Deres Arbejder bliver meget fine. Med mit eget Arbejde gaaer det egentlig kun smaat herude paa Landet, da jeg har ondt ved at overvinde min medfødte Dovenskab. Alligevel har jeg faaet en Afhandling om Raffaëlli færdig, og jeg er ganske godt fornøjet med den. Jeg haaber i hvert Fald, den skal have nogen Styrke i den Anskuelighed, jeg har stridt tappert for at give den. Iøvrig blev Raffaëllis Smaaskrifter mig ved nøjere Gjennemlæsning en Skuffelse. Artiklen kommer om kort Tid i Nansens nye Tidsskrift,¹ nederdrægtig grimt trykt.

Nu er jeg begyndt at skrive om en

[2]

Mand, De næppe en Gang kjender af Navn, en Kunstner i Fayence, Træ og fornemlig Glas. Gallé hedder

han. Det er ubetinget en af Frankrigs største Kunstnere. Jeg har sat mig i Forbindelse med ham og haft stor Fornøjelse af en lille Korrespondance.

Det har gjort mig umaadelig ondt for den stakkels Hirschsprung.² Jeg havde ikke anet noget om, at han var syg, da jeg læste Efterretningen om hans Død. Jeg tog samme Aften til Byen for at give "Politiken" et Par Linier om ham, underskrevet med mit Navn. Næste Dag overraskedes jeg ved kun at finde de tre første Linier af det, jeg havde skrevet, i Bladet. Det var hensyns-

[3]

løst mod mig, men mere Synd var det, at Hirschsprung dermed gik ganske stille ud af Sagerne. Selv om jeg ikke var nogen Beundrer af hans Begavelse, føler jeg dog hans Død som et Tab. Selv de relativt gode er saa faa i dette Land. Ved hans Begravelse var jeg temlig ene om at repræsentere den Kreds af unge Venner, som han havde.

Fra Slott-Møller havde jeg for nogle Dage siden Brev med god Fortrøstning til hans Arbejder.³ Han omtalte ogsaa Hirschsprungs Død, men ikke som om han, der personlig har staaet ham saa nær, følte sig i stærkere Grad personlig berørt deraf *). Véd De noget om Krøyers? Den gamle Hirschsprung skal have beklaget sig over, at Krøyer ved sit Bryllup intet
*maaske jeg tager fejl.

[4]

Kort tilsendte ham. Robert Hirschsprungs Læge har udtalt, at en i Forbindelse

med Krøyers Bryllup staaende nedtrykt
Sindstemning sikkert har fremskyndet
Sygdommens Gang og hans Død.
Jeg ved ikke, om jeg har fortalt Dem,
at jeg har lejet Lejlighed i Reventlows-
gade 22. Den er lille, men kan for-
haabentlig blive hyggelig nok til at
De og vore gode Venner til Vinter
vil blive dens flittige Besøgere. Ellers
véd jeg intet at bemærke; jeg sender
Dem en "Børstidende", som De vel
næppe ser i Jylland, og som De gjerne
maa sende videre til Slott-Møller.
Fra Christiansen og hans "Mesterværker"
har jeg længe ikke hørt. Har De? Glæd
mig snart igjen med et Brev og
vær hjærteligt hilset af min
Kone og Deres hengivne
Emil Hannover
[i venstre margen:]
Undskyld Blyantskriften. Jeg skriver ude i Haven.

¹ Månedsskriftet Dagens Krønike, som begyndte at udkomme i juli 1889 under ledelse af Peter Nansen. Artiklen blev publiceret i august, s. 150-169.

² Hannover refererer her til den ældste søn af Heinrich og Pauline Hirschsprung, Robert Hirschsprungs død. Han blev syg af tuberkulose i sommeren 1889 og døde den 26. juli, 24 år gammel.

³ I brevet dateret 2. august 1889 til Hannover fortæller Harald Slott-Møller om sit arbejde på et stort maleri af en hingst og på et portræt af en 17-årig pige. Han nævner desuden Robert Hirschsprungs død, men ikke i tilstrækkeligt påvirkede vendinger, fremgår det her af Hannover.

Kjære Rold-,

Tak for Deres Brev, som det glæder
mig meget at modtage. Jeg tænker
mig, Deres Arbejder bliver meget fine.
med mit eget Arbejde gaaer det yndelig
hjemme rundt rundt paa Landet, da
jeg har endt vel at overvinde min
mefælle Dovenskab. Alligevel har jeg
færdig en Afhandling om Raffaelli
færdig, og jeg er ganske godt fornøjet
med den. Jeg haaber i hvert Fald, den
skal have nogen Styrke i den An-
skuelighed, jeg har stridt tappert for
at give den. Løving blev Raffaellis
Smaaskrifter mig vel nogen Gjen-
nemgang i Skuffelse. Artikler
kommer om kort Tid i næsten
nye Tidsskrift, naturligtvis printet
hurtigst.

nu er jeg begyndt at skrive om en

mand, de næppe en gang kjender
af navn, en Kinstner i Fargene,
Tre og fornemlig glas. Galli hedder
han. Det er i betragtning af Fran-
sij. storte Kinstner. Jy han sat
mig i Forbindelse med ham og haft
stor Forvijselse af en lille Korespon-
dence.

Det har gjort mig uendelig ondt
for den stakkels Hirschsprung. Han
havde ikke andet noget om, at han
var død, da Jy hørte Efterretningen
om hans Død. Jy tog samme Aften
til Byen for at give Politiken et
Par Linier om ham, underskrevet
med mit navn. Næste Dag over-
raskede Jy ved at finde de
tre første Linier af det, Jy havde
skrevet, i Bladet. Det var herunder.

løst mod mig, men mere Synd var
det, at Hirschsprung dermed gik ganske
stille ind af Tageren. Selv om is ikke
var nogen Bemandet af hans Be-
velse, føles is dog hans Død som et
Tab. Selv de relativt gode er saa faa
i dette Land. Det hans Begravelse
var is temlig ene om at repræsentere
den Kreds af unge Venner, som hans
havede.

Fra Slott. Møller havde is for nogle
Dage siden Brev med god Fortrøstning
til hans Arbejde. Han fortalte ogsaa
Hirschsprung Det, men ikke som om
han ^{der} personlig har staaet ham saa nær,
fölte sig i stærkere Grad personlig berørt
deraf. Ved de noget om Krøgers? Den
gamle Hirschsprung skal have beklaget
sig over, at Krøger ved sit Bryllup indt
*/maaske is tager fejl.

